

HARBOURS WITH HISTORY

KÄRDLA
SÕRU
ORJAKU

Sihtasutus Hiiumaa Sadamad

1

Sadam 100

Arengukava 2019-2023

Kinnitatud nõukogu poolt 10. mail 2019

1. Sissejuhatus

- ▶ Mis on Sadam 100
4
- ▶ Kust me alustame
5
- ▶ Kellele ja milleks
7

2. Sadamate tutvustus 8

3. Sihtasutuse enesemääratlus

- ▶ Missioon

4. Strateegilised valdkonnad 20

- ▶ 4.1 Külalissadam
22
- ▶ 4.2 Merekultuuri kandja
25
- ▶ 4.3 Elustiili keskus
28
- ▶ 4.4 Turundus
31
- ▶ 4.5 Teenused ja taristu
33
- ▶ 4.6 Haldamine

1. Sissejuhatus

Mis on Sadam 100

4

Arengukava Sadam 100 on kokkulepe ja pikaajaline kava järgmise viie aasta prioriteetidest ja tegevustest, et täita sihtasutusele seatud põhikirjalisi eesmärke:

- ▶ pakkuda turistidele, harrastuskalastajatele ning kutselistele kaluritele, kohalikele elanikele kvaliteetseid teenuseid
- ▶ teostada Kärkla, Orjaku ja Sõru jahi- ja väikelaevadesadamate haldamist, arendamist, opereerimist ja muid sellega seonduvaid toiminguid
- ▶ koguda rahalisi ja mitterahalisi vahendeid nimetatud sadamate rekonstrueerimiseks ja arendamiseks
- ▶ aidata kaasa reostustõrje, keskkonnakaitse ja merepääste võimekuse suurendamisele ning veespordi võimaluste edendamisele

Nimetus “Sadam 100” on metafoor, mis kirjeldab meie ambitsiooni olla eelistatud peatuskoht 100 miili raadiuses ümber Hiiumaa

Kust me alustame

5

Omavalitsusreformi tulemusena võttis Hiiumaa vald üle kohustuse majandada ja arendada saare kolme külalissadamat: Kärkla, Orjaku, Sõru. Lisaks on SA-l valmisolek teiste omavalitsuse sadamate haldamiseks.

Sadamate arendamine on prioriteetse suunana märgitud Hiiumaa valla arengukavas 2035+.

Arengukava eesmärkide saavutamiseks asutas Hiiumaa vald 12. detsembril 2018 omavalitsuse omandis olevaid väikesadamaid koondava sihtasutuse Hiiumaa Sadamad.

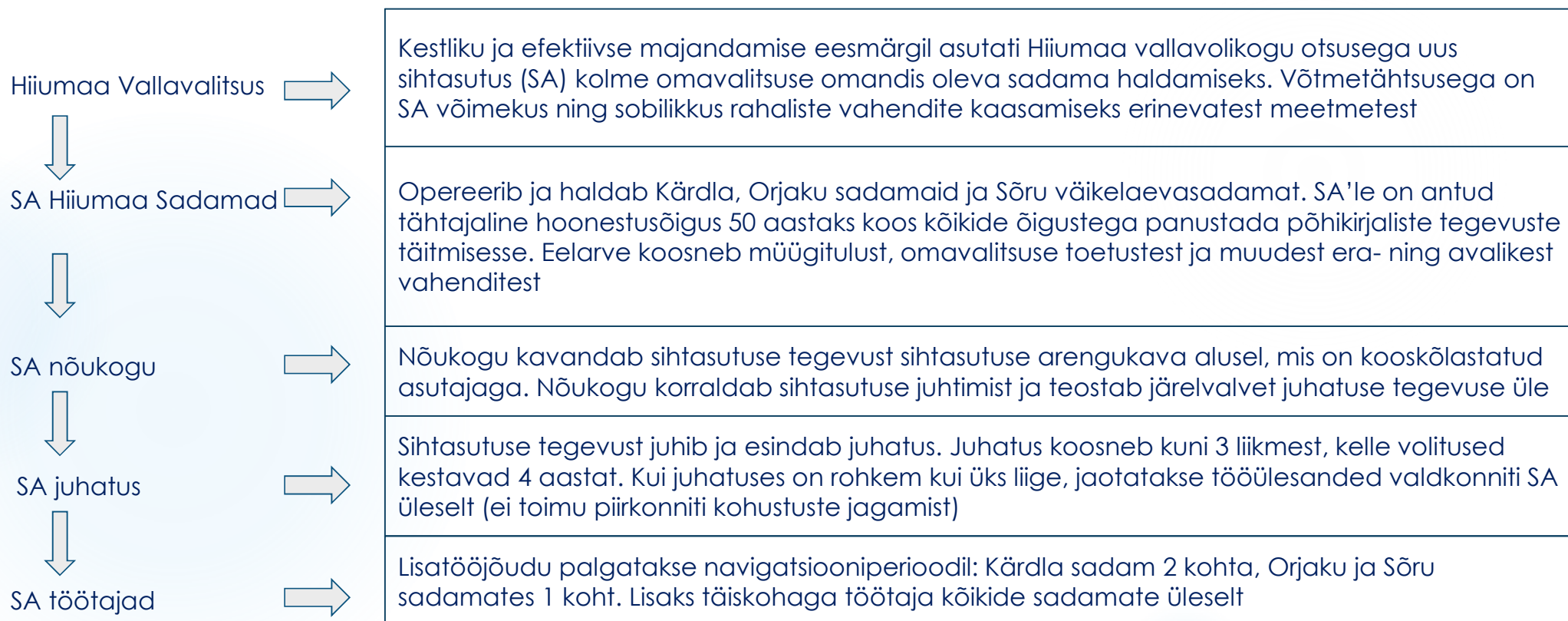
Varasemate omanike haldamisel on sadamate taristu ja teenused väga erineval tasemel.

Sadamaid on arendatud pigem kohalikest huvidest ja lühiajalisest vaatest lähtuvalt.

Sihtasutuse juhtimismatriks

6

Kellele ja milleks Sadam 100

7

Omades pikaajalist arengukava:

Loome parema ja läbipaistvama arusaama sadamate tulevikuplaanidest ja käekäigust

Tõstame partnerite ja kogukondade teadlikkust meie sadamate pikaajalisest arengukavast ja peamistest eesmärkidest

Oleme usaldusväärne partner külalistele, klientidele, kogukonnale, partneritele ja töötajatele

Suuname erinevad osapooled kiiremini tegutsema ühiste eesmärkide nimel

Kinnistame organisatsiooni väärtusi

Tõstame Hiiumaa konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust

Arengukava Sadam 100 koostasid:

Katrin Sarapuu (projektijuht), Liina Härm, Katrin Visnapuu, Ilmi Aksli, Indrek Ulla,
Aivar Viidik, Toomas Kokovkin, Sven Nuutmann, Margus Kastein ja Sven
Kriggulson

2. Sadamate tutvustus

Kärdla, Orjaku, Sõru

Kärdla sadama ülevaade

9

Veesõiduki mõõdud:

suurim pikkus: 24 meetrit

suurim laius: 7,0 meetrit

suurim süvis: 3,0 meetrit

Kaikohti: 80
veesõidukile

Kinnitamine: poordiga

Põhiteenused: tankla, vesi, elekter,
wifi,

dush, saun

Lisateenused: kraana, talvehoid,
hooldus ja remont,
tuukriteenus

Muud: restoran,
jahtklubi Daao

Kärdla sadama lugu

10

Kärdla sadam asutati 1849. aastal, kuid muutus kasutuskõlbmatuks II maailmasõja ajal

Sadam taastati 2012-2013 ja taasavati 24. mail 2014
2018. aasta navigatsiooniperioodi tulemuste põhjal asub Kärdla sadam Eesti 10 enim külastatud sadama seas 5. kohal

Enam kui 90% külastajatest olid välismaalt, peamiselt Soomest

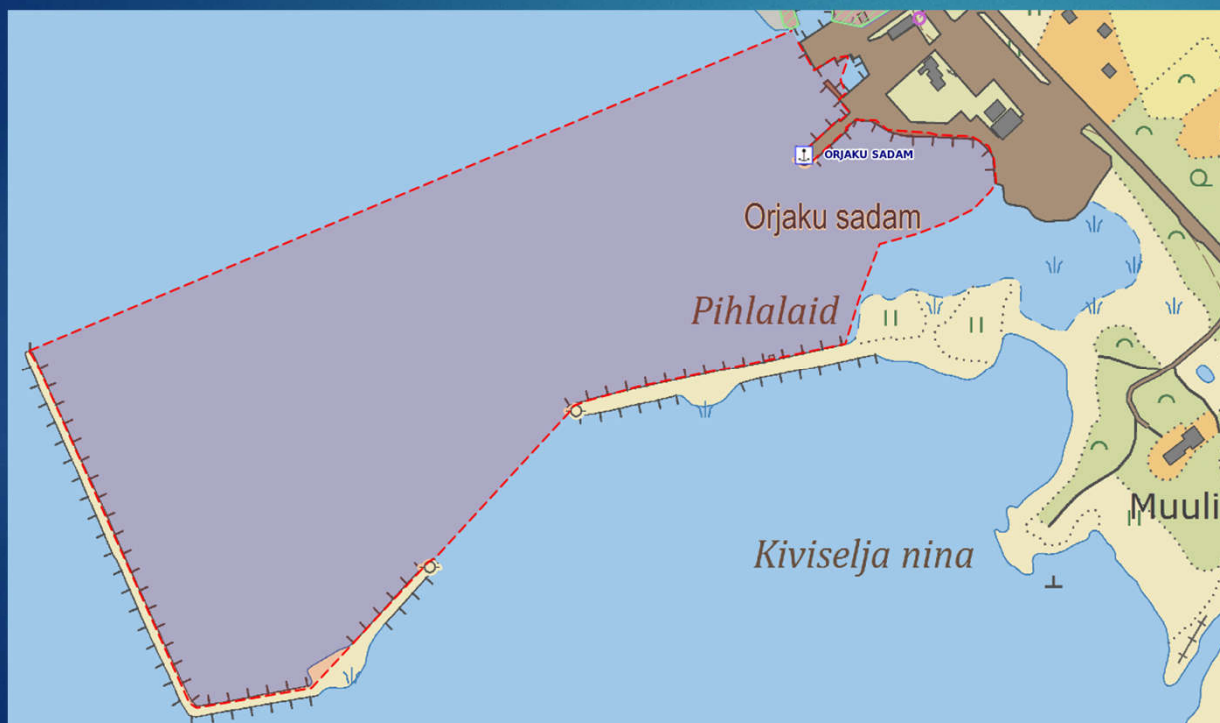
Kärdla sadam on populaarne vaba aja veetmise koht kohalike ja külastusobjekt turistide seas

2019. aastal läbib Kärdla sadamat juba viiendat korda Muhu Väina regatt

Orjaku sadama ülevaade

11

Veesõiduki mõõdud:

suurim pikkus: 24 meetrit

suurim laius: 7,0 meetrit

suurim süvis: 2,4 meetrit

Kaikohti: 50
veesõidukile

Kinnitamine: poordiga, poiga

Põhiteenused: vesi, elekter, wifi,
dush

Lisateenused: saun,
tuukriteenus

Muud: kõrts,
Orjaku

Orjaku sadama lugu

12

Orjaku sadamat hakati ehitama 1912. aastal tsaari-Venemaa merejõudude vahenditega, sooviga luua Läänemere miinilaevastiku baas. Sõja puhkemise ajaks jõuti valmis vaid kaks kividest kaitsemuuli. Enne II maailmasõda oli sadam kasutusel nii kauba- kui reisisadamana

Käina valla ja kodanikeühenduste koostöös on viimastel aastatel rajatud mitmeid uusehitisi. Orjaku sadamast on kujunenud tuntud külalissadam, mille juurde on välja arendatud uus kalasadama osa

Sadam on saanud kogukonna keskuseks, kus toimub mitmekesine kultuuritegevus. Populaarseid üritusi, nagu Kassari kultuurineljapäevade sari, Tuulekala ja Jääkala festival, külastatakse nii maalt kui meritsi

2018. aasta navigatsiooniperioodil oli ööbimisega aluseid ca 100, nendest ligi 50% välisriikidest

Sõru väikelaevasadama ülevaade¹³

Veesõiduki mõõdud:

suurim pikkus:	24 meetrit
suurim laius:	7,0 meetrit
suurim süvis:	2,2 meetrit

Kaikohti: 30 veesõidukile

Kinnitamine: poordiga

Põhiteenused: vesi, elekter, wifi, dush

Lisateenused: saun, elling, paadiremont
tuukriteenus

Muud: pood, muuseum, kõrts,
Sõruotsa Külaselts, Sõru Merekool

Sõru sadama merepoolses osas asub parvlaevasadam, mille omanik on AS Saarte Liinid. Sealsete sügava veega kaide ääres saavad peatuda ka politsei-ja piirivalveameti alused, kalapüügilaevad ja suuremad külalisalused

Sõru sadama lugu

14

Sõru sadam rajati 1910ndatel. Nõukogude perioodil teati sadamat peamiselt väikese kalasadamana ja kala vastuvõtu punktina. Sõru väikelaevasadam rajati 1980ndatel kohalike inimeste eestvedamisel. 1999 tunnistati Sõru Eesti kauneimaks väikesadamaks

Sõru väikelaevasadam tegutseb kõrvuti AS Saarte Liinide Sõru sadamaga. 1996. aastal hakati siit taas pidama regulaarühendust Saaremaaga

Sadama külastatavust on mõjutanud oluliselt seal toimuvad populaarsed üritused nagu Sõru Jazz, Kalana Saund jpt

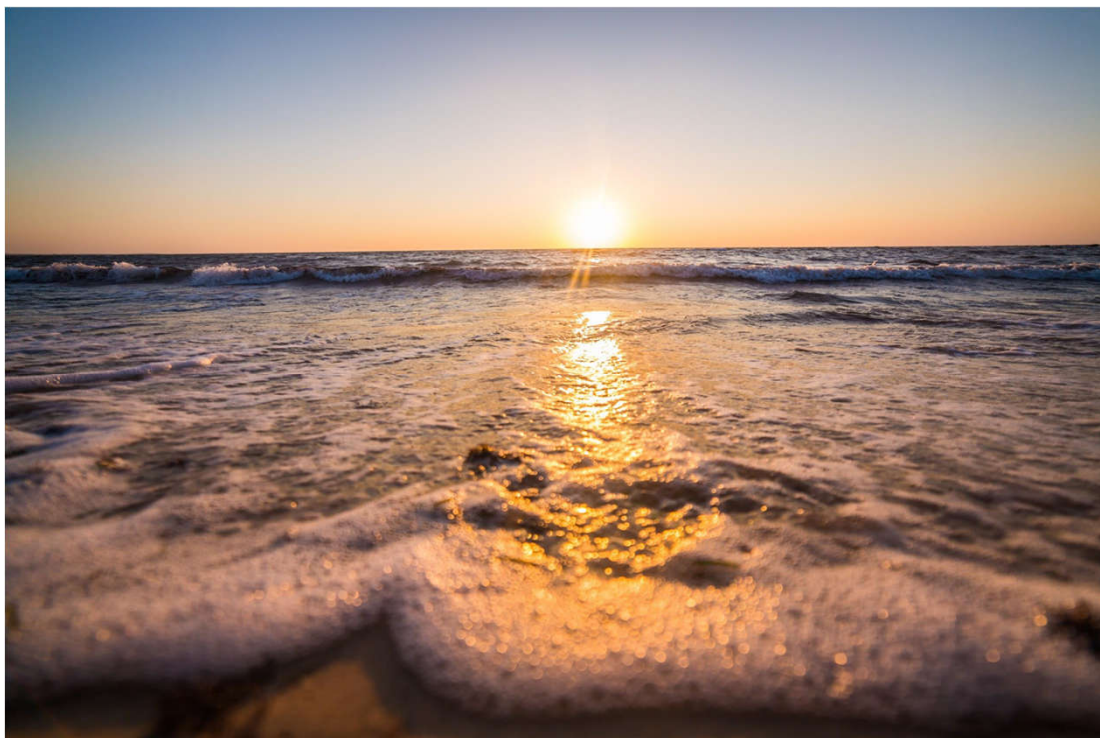
2018. aasta navigatsiooniperioodil oli ööbimisega külalisaluseid 57. Enamus küllastajatest olid Eestist

3. Sihtasutuse enesemääratlus

Missioon

16

Meie sadamad on Hiiumaa väravad, kogukonna tõmbekeskused ja igapäevaelu südamed, terviklikku elamust pakkuvad kohtumisaigad, kus pakume kaasaegset ja kättesaadavat infrastruktuuri teenust

Oleme merekultuuri kandjad ja hoolitsemi järelkasvu eest. Oleme Hiiumaa kuvandi loojad ja majanduse üks mootoritest

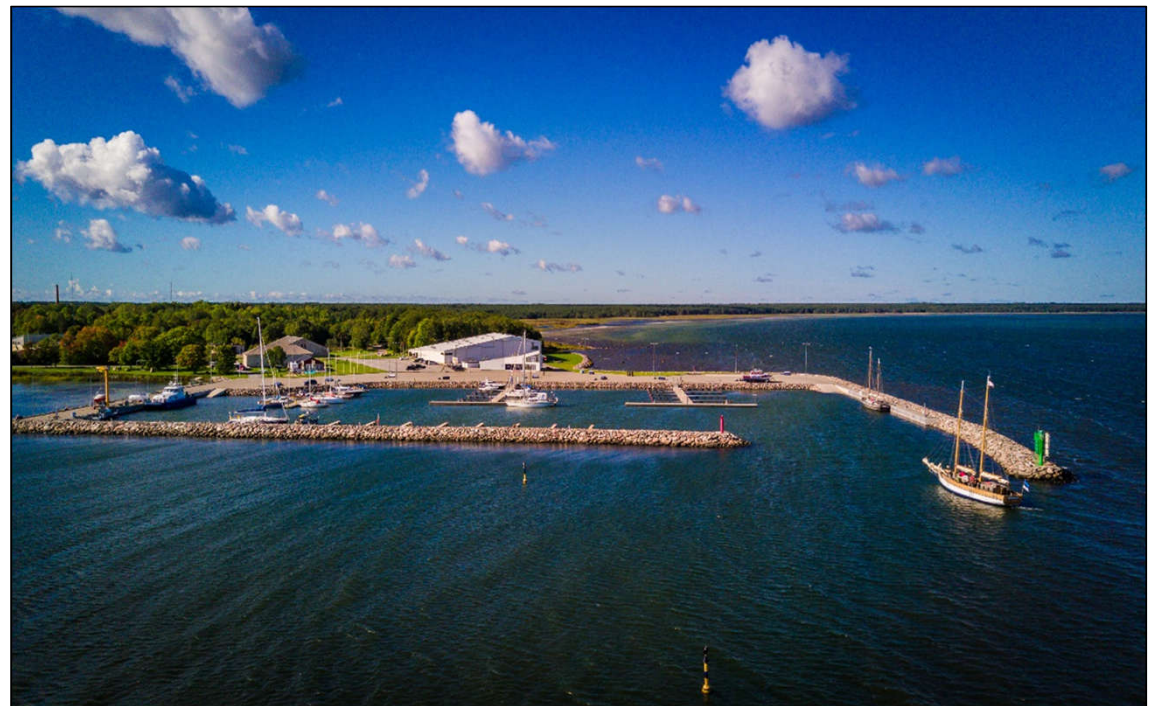
Meie roll on suurendada Hiiumaa konkurentsivõimet

Visioon aastaks 2023

17

Hiiumaa sadamate visioon on saada Läänemere tuntud ja hinnatud, arenenud kaasaegse infrastruktuuriga omanäolisteks sadamateks, kus kohtuvad inimesed merelt ja maalt

Meie sadamad on atraktiivseks sihtkohaks, kus peatuda ja kuhu tagasi tulla

Ambitsioon aastaks 2023

18

Oleme 100 miili raadiuses eelistatud peatuskohaks (kaugus Soome rannikust)

Oleme mainekad kodusadamad nii kohalike kui välismaalaste silmis

Pakume kaasaegset infrastruktuuri ja parimaid sadamateenuseid kõigis meie sadamates

Meie sadamates kasvab uus põlvkond purjetajaid ja kalureid

Omatulude kasvu arvelt pakume kogukonna liikmetele paremaid tingimusi

Meie sadamates toimuvad üritused on atraktiivsed iga-aastased kohtumispaidad nii kogukonnale kui saare külalistele

Räägime kaasa väikesadamate arengus riiklikul tasandil

Hiiumaa sadamate konkurentsivõime suurendamine on võimalik ainult koos kogukonna ja partneritega

- ▶ Loomme klientide ja kogukonna vajadustest lähtuva keskkonna ning partneritele suurepärased eeltingimused teenuste ja hüvede pakkumiseks
- ▶ Pakume parimaid, stabiilselt kättesaadavaid teenuseid ja ühtlaselt kõrgetasemelist teenindust
- ▶ Oleme näoga klientide, kogukonna ja partnerite poole
- ▶ Väärtustame traditsioone, kohalikku pärandit ja hoiame keskkonda
- ▶ Teenime avalikke huve

4. Strateegilised valdkonnad

Sadam 100 määratleb 3 strateegilist ja 3 toetavat valdkonda

21

Strateegiline valdkond

Külalissadam

Merekultuuri kandja

Elustiili keskus

Toetav valdkond

Turundus

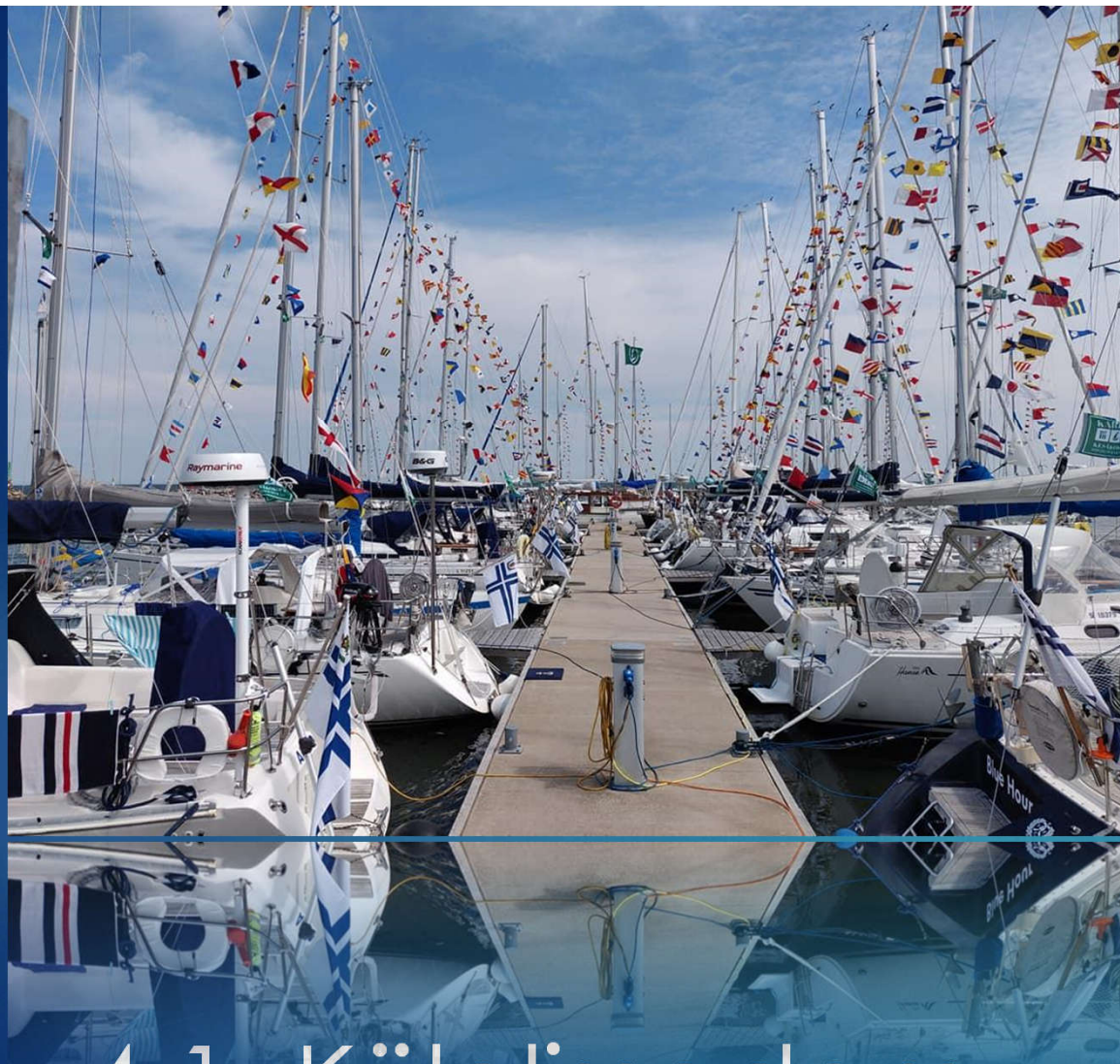

Teenused ja taristu

Haldamine

4.1. Külalissadam

Valdkond 1: Külalissadam

23

Sihtgrupid

Päritolu järgi:

Välisriikidest: Peamiselt Soomest, ka Saksamaalt, Rootsist. Sõidavad pigem piki rannikut, külastavad mitmeid sadamaid, pikema aja jooksul. Oluline nii vaatamisväärsuste/ürituste kui restoranide/kaupluste olemasolu sadama läheduses

Eestist: nõ nädalavahetuse-külalised eelkõige Haapsalust, Saaremaalt. Huvituvad üritustest, vähem teenustest. Pikematel sõitudel Eesti alused sarnanevad oma vajadustelt ja soovidelt väliskülalistega

Merd mööda tulijatele on sadam koht, kus kohaliku merekultuuriga tutvuda

Seltskonna/eesmärgi järgi:

Sõpruskonnad: 3-4 inimest; hindavad head toitu, külastavad üritusi

Lastega pered: 2-3 ööd, huvituvad aktiivsest tegevusest, kasutavad kohalikke teenuseid

Seiklejad: tihti soolopurjetajad, huvituvad kohalikust elust, vähem mugavusteenustest

Võistluspurjetajad: sõltuvad võistluste kavast, muus osas sarnanevad teiste gruppidega

Valdkond 1: Külalissadam

24

Tegevuskava:

- ▶ Tagada põhiteenused Sõrul, Orjakus ja Kärddlas, pakkuda uusi unikaalseid lisa- ja mugavusteenuseid (paadipesu jm.)
- ▶ Koostada turunduse- ja kommunikatsioonikava ning turundada sihtrühmadele
- ▶ Luua ja tagada ohutu navigeerimise ja sildumise tingimused, prioriteediks Orjaku ja Sõru sadamad
- ▶ Palgata sadamatesse navigatsioonihooajaks pädev teeninduspersonal (võimalusel koostöös kogukonnaga)
- ▶ Tagada kaupade, toitlustuse ja teenuste kättesaadavus sadamate piirkonnas (kauplused, söögikohad, transport)
- ▶ Laiendada Sõru sadama külalissaluste akvaatoriumi
- ▶ Pidada läbirääkimisi võimalike partneritega loomaks liinireisi võimalused Kärddla - Tallinna ja Kärddlast Soome suunal (Helsingi, Hanko)

Piirangud:

- ▶ Eesti ja Hiiumaa vähene rahvusvaheline tuntus
- ▶ Kompetentse personali puudumine
- ▶ Motiveeritud ja võimekate koostööpartnerite vähesus

4.2. Merekultuuri kandja

Valdkond 2: Merekultuuri kandja

26

Sihtgrupid

Kohalikud elanikud:

Kutselised kalurid: kalapüük kui elatusvahend, elustiil, traditsioonide kandmine

Purjetajad jt veesportlased, merepäästjad, harrastuskalastajad ja nende järelkasv (treeningud, koolitused, laagrid): mereäärsete elanike traditsioonide ja oskuste hoidmine ja säilitamine

Külalised:

Maad mööda: huvi merekultuuri vastu, sadam kui merekultuuri teadmiste säilitamise, eksponeerimise ja levitamise koht; mereliste tegevuste tutvustamine teenusena (hülgevaatlus, paadisõit vm), peatuvad lühiajaliselt

Merd mööda: meresportlased (tippsport, harrastajad); kasutavad peamiselt sadama põhiteenuseid

Valdkond 2: Merekultuuri kandja

27

Tegevuskava:

- ▶ Luua kaasaegsed eeltingimused rannakalanduseks, harrastuskalapüügiks, purjetamiseks, meresporti harrastamiseks ja järelkasvu koolitamiseks (kalameeste kaid, süvendamine, slipid svertpaatidele jm; inventari ja muud ruumid purjetamisõppeks, kaluritele, merepäästele)
- ▶ Koguda ja eksponeerida piirkonna ja kogukonna lugusid, pärandit, sündmusi ja objekte
- ▶ Panna toimima info vahetamise rutiinid partneritega (nt ootustest, tegevustest ja tulemustest rääkimine; ühisturundus)
- ▶ Selgitada välja vajadused ja koostöövõimalused koolituste, kursuste kohta, vahendada infot (purjetamine, väikelaevajuhid)
- ▶ Korraldada järjepidevalt veetegevusi tutvustavaid üritusi (nt laste ja noortega minnakse koos merele: purjetama, kalale, lihtsalt mereretkele) ning võistlusi

Piirangud:

- ▶ Motiveeritud partnerite vähesus
- ▶ Organisatoorne võimekus
- ▶ Inventari ja aluste puudumine

4.3 Elustiili keskus

Valdkond 3: Elustiili keskus

29

Sihtgrupid

Kohalikud elanikud ja kogukonnad: vaba aja veetmine, väikeettevõtjate tuluallikas

Puhkajad: vaba aja veetmine, merelise elustiiliga tutvumine, teadmiste ja oskuste täiendamine

Karavanituristid: peamiselt Soomest või Saksamaalt. Pigem eakamad, harvem lastega pered. Eelistavad ringreisi tüüpi reisi, veetes igas sihtkohas 1–2 ööd. Suhteliselt vähenõudlikud teenuste osas

Eriliste elamuste otsijad: noored, uudishimulikud, julged, vastutustundlikud, edukad. Veedavad peamise aja harrastusega tegeledes, õhtul soovivad mõnusalt aega mööda saata, lõõgastuda

Huvid: kontserdielamused, kultuurielamused, huvi looduse, ajaloo, traditsioonide, rannakülade elu vastu, vaba aja sisustamine

Kontsertide, festivalide, ürituste, võistluste korraldajad (olemasolevad ning uued): atraktiivne paik tegevuste läbiviimiseks

Valdkond 3: Elustiili keskus

30

Tegevuskava:

- ▶ Luua kaasaegsed tingimused vaba aja veetmiseks (sadamate maa-ala liigendamine haljastusega, välimööbliga, puhkealadega; mänguväljakud; ürituste läbiviimise tingimused)
- ▶ Arendada pikaajalist koostööd kontsertide ja festivalide korraldajatega (Sõru Jazz, Tuulekala Festival jpt) sh aastaringseks ürituste korraldamises (nt Jääkala festival)
- ▶ Luua informatsiooni vahetamise rutiinid kogukonna ja partneritega, sh vabaühendused, omavalitsus, välispartnerid; koostöös partneritega arendada aktiivsete tegevuste pakkumisi
- ▶ Leppida kokku ja ühtlustada partneritega osutatavate teenuste ja teeninduse tase, viia läbi ühiseid täienduskoolitusi
- ▶ Teha koos kogukonna ja partneritega ühisturundust sadamates ja Hiiumaal aset leidvatest sündmustest ja ettevõtmistest
- ▶ Arendada välja karavaniteenused - parklad, kommunikatsioonid, turundus

Piirangud:

- ▶ Motiveeritud ja võimekate koostööpartnerite vähesus
- ▶ Organisatoorne võimekus
- ▶ Sihtgrupipõhine turundus ja kommunikatsioon võimaldab täpsemalt kliendini jõuda, kuid on ressursimahukam

4.4 Turundus

Valdkond 4: Turundus

32

Tegevuskava:

- ▶ Koostada sadamate kolme aasta turundus- ja kommunikatsiooniplaan, mis võtab arvesse sihtturge, sihtgruppe, neile pakutavaid teenuseid, Hiiumaa vaatamisväärsusi ning kogukondlikke ettevõtmisi
- ▶ Luua CVI, arvestades iga sadama unikaalse eripäraga, tähistada sadamad ja neis pakutavad teenused
- ▶ Kaasajastada ja hoida ajakohasena sihtasutuse elektroonilised suhtluskanalid, sh koduleht ja sotsiaalmeedia platvormid
- ▶ Koostada avaliku suhtluse põhialused, leppida kokku kõneisikud ja peamised sõnumid
- ▶ Töötada välja sadama põhi- ja lisateenuste ning teeninduse põhimõtted. Leida innovaatilised lahendused, millega eristuda teistest sadamatest
- ▶ Arendada järjepidevalt suhteid strateegiliste partneritega, sh teised sadamad, sõpruslinnad, välisriikide jahtklubid

Piirangud:

- ▶ Piiratud turunduseelarve
- ▶ Koostööpartnerite vähene võimekus
- ▶ Sõltuvus teistest turismiasjaliste tegevustest Hiiumaa üldise kuvandi loomisel

4.5 Teenused ja taristu

Valdkond 5: Teenused ja taristu

34

Tegevuskava:

- ▶ Tõsta sadamate turvalisust ja ohutust (sildumistingimuste ja vesiehituse uuendamine, navigatsioonimärgistuse parendamine, lainemurdjate paigaldamine, süvendamine)
- ▶ Rajada Orjaku ja Sõru sadamatesse tanklad
- ▶ Laiendada Sõru sadama akvatooriumi, suurendada külalisaluste kaikohtade arvu Orjakus ja Sõrul
- ▶ Arendada olemasolevaid põhi-, tugi-, lisa- (nt auto-ja jalgrattarent) ja mugavusteenuseid sh keskkonnoohutusega seotud teenuseid (heitvee ja sorteeritud jäätmete vastuvõtu parendamine), kanda biosfääri programmiala väärtusi
- ▶ Töötada välja ning viia ellu avaliku ruumi arhitektuurne kontseptsioon kõikides sadamates (hooned, rajatised, haljastus, välimööbel, ligipääsud jne)
- ▶ Ühtlustada ja tõsta külalislahkuse taset kõikides sadamates (hea teeninduse tava, täienduskoolitused, õppereisid personalile)

Piirangud:

- ▶ Investeeringud on kapitalimahukad, kaasfinantseerimiseks vajalikud meetmed ja nende maht piiratud
- ▶ Riiklik vähese tähtsusega abi maht on piiratud (200 000/3 a)
- ▶ Puudub laenu teenindamise võimekus

4.6 Haldamine

Valdkond 6: Haldamine

36

Tegevuskava:

- ▶ Osaleda regulaarselt pikaajalistes arengu-, koostöö- ja investeeringuprojektides
- ▶ Siduda Sadam 100 arengukava eesmärgid omavalitsuse eelarvestrateegiaga, et tagada sihtasutuse püsirahastus
- ▶ Kohandada sihtasutus EL Kalandusfondi meetmete jaoks abikõlblikuks
- ▶ Juhtida eelarvet targalt (täidetavus, kulude vajalikkus; tuleviku teadmine, muutuste planeerimine)
- ▶ Motiveerida töötajaid, arendada ametialaseid oskusi, kasutades mittemateriaalseid mõjureid (vastutus, usaldus, tunnustus, soodustused, tegevuse eesmärgistatus)

Piirangud:

- ▶ Tulude piiratud allikad, Euroopa Liidu rahastuse kahanemine tulevastel eelarveperioodidel; sihtasutuse abikõlbmatuse Euroopa Kalandusfondi eelarvest toetuse taotlemisel
- ▶ Suur sõltuvus Hiiumaa valla eelarvepoliitikast ja fondidest lisarahastuste saamisest
- ▶ Kompetentse personali värbamine keerukas

Valdkond 6: Haldamine

37

Tegevuseelarve prognoos	2019	2020	2021	2022	2023
Sadamate omatulud	125 000	140 000	160 000	175 000	190 000
Omavalitsuse toetus sihtasutusele	100 000	105 000	110 000	115 000	120 000
KOKKU TULUD	225 000	245 000	270 000	290 000	310 000
sh. omatulude % tuludest	56%	57%	59%	61%	62%
KOKKU KULUD	220 000	235 000	255 000	280 000	295 000
Tulem enne amortisatsiooni	5 000	10 000	15 000	10 000	15 000

Investeeringute eelarve prognoos	2019	2020	2021	2022	2023
Kaasatud fondide vahendid	200 000	350 000	250 000	n/a	350 000
Omavalitsuse toetus omaosaluse katteks	30 000	70 000	50 000	n/a	70 000
Investeeringud omavahenditest	10 000	10 000	15 000	10 000	15 000

Eeldame omavalitsuse tegevuskulude toetust ja investimisprojektide omaosaluse katmist

Omatulude kasv +52%

Omavalitsuse toetuse kasv inflatsiooni võrra

Tegevuskulude kasv +34%, sisaldab muutuv- ja püsikulusid

Planeeritud tulem reinvesteeringutakse

Toetusmeetmetes tuleb aastatel 2021-2023 vaheaasta, mil tõenäoliselt ei saa taotlusi esitada (eelarveperioodi vahetusega seoses)

Valdkond 6: Haldamine

38

Käimasolevad arendusprojektid

Käimasolevad arendusprojektid

Toetaja Maksumus
(tuh. eurot)

Kärdla sadam

25 ujukai soetamine
150

INTERREG

10 elektriratta, laadimisjaama soetamine
13

INTERREG

Hooldusparve ja teeninduspaadi soetus
20

INTERREG

Kalameeste kai süvendus
Omavahendid 8

Orjaku sadam

Sadamahoone ehitus
150

INTERREG

d arendusprojektid puuduvad

Perspektiivsed arendusprojektid

Perspektiivsed arendusprojektid Maksumus

Toetaja

(tuh. eurot)

Kärdla sadam

Kalameeste kai ja basseini arendus
180

KIK, Leader (kalandus)

Kalameeste müügipaviljoni ja jäämasina soetus
15

Leader (kalandus)

Arendusala ruumilahenduse muutmine
50

Täiendavate võimaluste loomine sadama külalisele (taristud)
50

Orjaku sadam

Esialgse sadamahoone rekonstrueerimine
100

Karavaniautode parkla ehitamine
10

Tankla ehitamine
Partner 40

Sõru väikelaevasadam

Sadama vesiehituste rekonstrueerimine
400

INTERREG

6. Kokkuvõte

Sadam 100 tegevuskava kokkuvõte

40

Strateegiline valdkond

Tegevused arengukava elluviimiseks

1. Külalissadam

- Tagada põhiteenused Sõrul, Orjakus ning Kärđlas, pakkuda uusi unikaalseid lisa- ja mugavusteenuseid (paadipesu jm), laiendada Sõru akvatoorium
- Koostada turunduse- ja kommunikatsioonikava ning turundada sadamaid strateegilistele sihtrühmadele
- Luua ja tagada ohutu navigeerimise ja sildumise tingimused, prioriteediks Orjaku ja Sõru sadamad
- Palgata sadamatesse navigatsioonihooajaks pädev teeninduspersonal (võimalusel koostöös kogukonnaga)
- Tagada kaupade, toitlustuse ja teenuste kättesaadavus sadamate piirkonnas (kauplused, söögikohad, transport); pidada läbirääkimisi võimalike partneritega liinireisi võimaluste üle

2. Merekultuuri kandja

- Luua kaasaegsed eeltingimused rannakalanduseks, harrastuskalapüügiks, purjetamiseks, meresporti harrastamiseks ja järelkasvu koolitamiseks
- Koguda ja eksponeerida piirkonna ja kogukonna lugusid, pärandit, sündmusi ja objekte
- Panna toimima regulaarne suhtlus partneritega (koostöölepingud; soodustuste süsteem; ootustest, tegevustest ja tulemustest rääkimine; ühisturundus)
- Selgitada välja vajadused ja koostöövõimalused koolituste, kursuste kohta, vahendada infot (purjetamine, väikelaevajuhid)
- Korraldada järjepidevalt veetegevusi tutvustavaid üritusi (nt laste ja noortega minnakse koos merele: purjetama, kalale, lihtsalt mereretkele) ning võistlusi

3. Elustiili keskus

- Luua kaasaegsed tingimused vaba aja veetmiseks, mh arendada välja karavaniteenused - parklad, kommunikatsioonid, turundus
- Arendada pikaajalist koostööd kontsertide ja festivalide korraldajatega (Sõru Jazz, Tuulekala Festival jpt.) sh aastaringseks ürituste korraldamiseks (nt Jääkala festival)
- Luua informatsiooni vahetamise rutiinid kogukonna ja partneritega; koostöös partneritega arendada aktiivsete tegevuste pakkumisi
- Leppida kokku ja ühtlustada partneritega osutatavate teenuste ja teeninduse tase, viia läbi ühiseid täienduskoolitusi
- Teha koos kogukonna ja partneritega ühisturundust sadamates ja Hiiumaal aset leidvatest sündmustest ja ettevõtmistest

4. Turundus

- Koostada sadamate kolme aasta turundus- ja kommunikatsiooniplaan, luua CVI, arvestades iga sadama unikaalse eripäraga, tähistada sadamad ja neis pakutavad teenused
- Kaasajastada ja hoida ajakohasena sihtasutuse elektroonilised suhtluskanalid, sh koduleht ja sotsiaalmeedia platvormid
- Koostada avaliku suhtluse põhialused, leppida kokku kõneisikud ja peamised sõnumid
- Töötada välja sadama põhi- ja lisateenuste ning teeninduse põhimõtted. Leida innovaatilised lahendused, millega eristuda teistest sadamatest
- Arendada järjepidevalt suhteid strateegiliste partneritega, sh teised sadamad, sõpruslinnad, välisriikide jahtklubid

5. Teenused ja taristu

- Tõsta turvalisust ja ohutust (sildumistingimuste ja vesiehituse uuendamine, navigatsioonimärgistuse parendamine, lainemurdjate paigaldamine, süvendamine)
- Rajada Orjaku ja Sõru sadamatesse tanklad
- Laiendada Sõru sadama akvatooriumi, suurendada külalisaluste kaikohtade arvu Orjakus ja Sõrul
- Arendada olemasolevaid põhi-, tugi-, lisa- ja mugavusteenuseid sh keskkonnaohutusega seotud teenuseid (heitvesi, jäätmed), kanda biosfääri programmiala väärtusi
- Ühtlustada ja tõsta külalislahkuse taset kõikides sadamates (hea teeninduse tava, täienduskoolitused, õppereisid personalile); töötada välja ning viia ellu avaliku ruumi kasutamise kontseptsioon

6. Haldamine

- Osaleda regulaarselt pikaajalistes arengu-, koostöö- ja investeeringuprojektides
- Siduda Sadam 100 arenguarengukava eesmärgid omavalitsuse eelarvestrateegiaga, et tagada sihtasutuse püsirahastus
- Kohandada sihtasutus EL Kalandusfondi meetmete jaoks abikõlblikuks
- Juhtida eelarvet targalt (täidetavus, kulude vajalikkus; tuleviku teadmine, muutuste planeerimine)
- Motiveerida töötajaid, arendada ametialaseid oskusi, kasutades mittemateriaalseid mõjureid (vastutus, usaldus, tunnustus, soodustused, tegevuse eesmärgistatus)

2019

Tegevus

- Süvendame Kärdlas kalameeste kai
- Ehitame Orjaksusse sadamahoone, rekonstrueerime kai
- Remondime Sõrul olmeploki ja avame kontori muuseumihoones
- Koostame turundus- ja kommunikatsiooniplaani
- Alustame infokandjate uuendamist sh kaasajastame viidad, sildid

2021

Tegevus

- Alustame Sõru sadama akvatooriumi rekonstrueerimist
- Rajame koostöös partneriga Orjaksusse ja Sõrule tanklad
- Jätkame infokandjate uuendamist kõigis sadamates
- Alustame Läänemere-ülest turundusprojekti

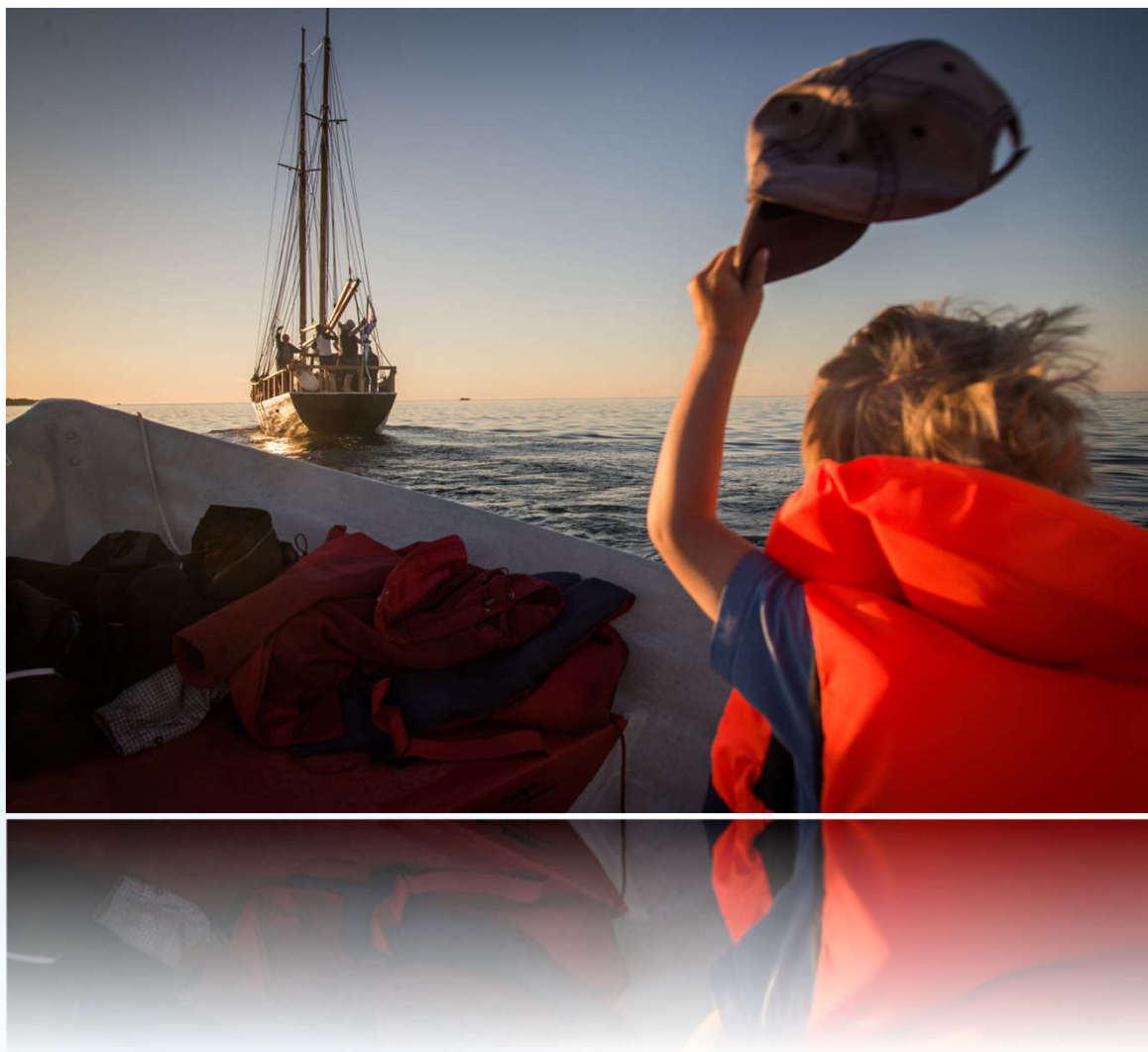
2020

Tegevus

- Viime lõpuni Sõru akvatooriumi laiendamise
- Rekonstrueerime Sõru paadikuuris olmeploki
- Uuendame sadamaalade liikumisskeeme ja haljastust
- Rajame Orjaksusse ja Sõrule täiendavaid karavanikohti

Kuidas tegevusi mõõdame

Valdkond	Mõõdik	2018	2023	Muutus	Selgitus
1. Külalissadam	- Ööbimisega külalisluste arv - Külastuse kestus keskmiselt päevades - Püsilepingute arv	1043 1,8 kuni 2,1 50	1700 2,3 kuni 2,5 75	+60% +16-19% +50%	Allikas: juhatuse aruanded
2. Merekultuuri kandja	- Kalapüügiloo omanikke lossimiskohtades - Järelkasv (lapse treeningutes) - Võistluste, regattide arv	53 91 12	80 150 15	+51% +65% +25%	Allikas: Veterinaar- ja Toiduamet Allikas: spordikool, merekool, jahtklubi Allikas: juhatuse aruanne
3. Elustiili keskus	- Karavanikülastuste arv - Ürituste arv sadamates (korduvad) - Ürituste külastajate arv	60 6 10 000	180 12 20 000	+200% +100% +100%	Allikas: juhatuse aruanne Allikas: ürituste kava; KKNP on loetud üheks ürituseks Allikas: korraldajate aruanne juhatusele
4. Turundus	- Kliendibaas (otsekontaktid) - Sõlmitud lepinguid välispartneritega - Innovaatilised lahendused sadamates	300 3	1800 10 3	+500% +233% n/a	Allikas: juhatuse aruanne
5. Teenused ja taristu	- Kaikohtade arv - Veesõiduki suurim süvis - Tulu lisateenustest (osakaal tuludest)	160 2,2 kuni 3 m 60%	210 3 m 70%	+31% n/a +10%	Külalislused ja püsilepingud kokku Kõigis sadamates suurim süvis 3 m Allikas: juhatuse aruanne
6. Haldus	- Kaasatud investeeringud projektidest - Omatulude osakaal eelarvest	7 m€ 56%	1,4 m€ 62%	n/a +6%	Algatase 2012-2018 koos Kärkla sadama ehitusega, sihttase 2019-2023 Allikas: juhatuse aruanne

Sihtasutus Hiiumaa Sadamad

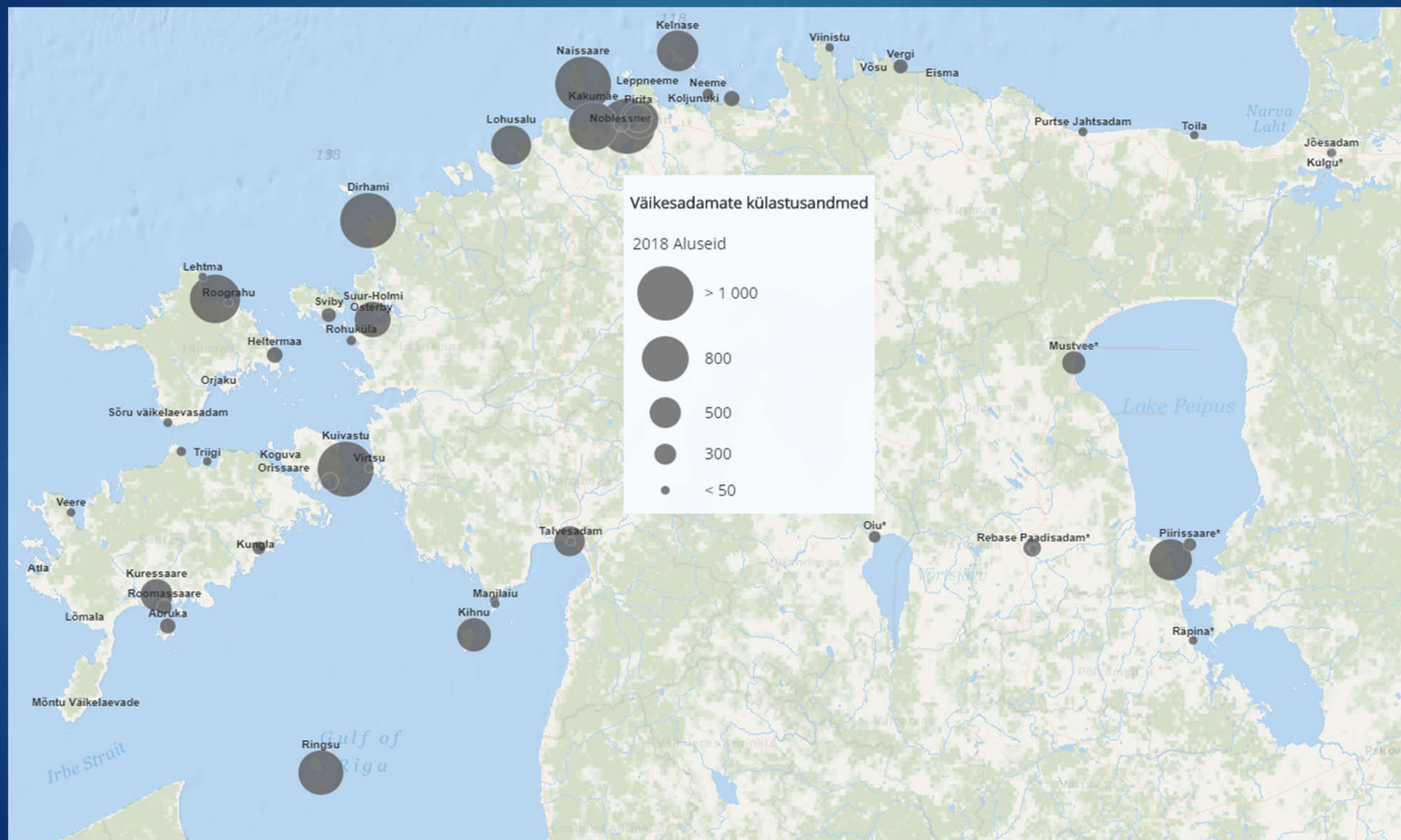
44

Sadam 100 Taustainfo

Eesti väikesadamate külastatavus 2018 (aluseid)

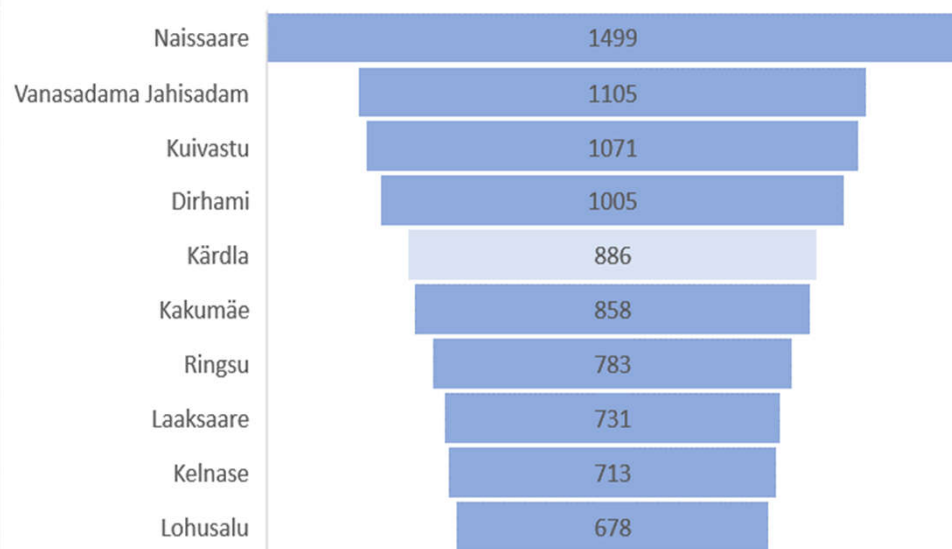
45

Kärdla, Orjaku sadamate ja Sõru väikelaevasadama külastatavus 2014-2018

46

Väikesadamaid külastanud aluseid 2018.a

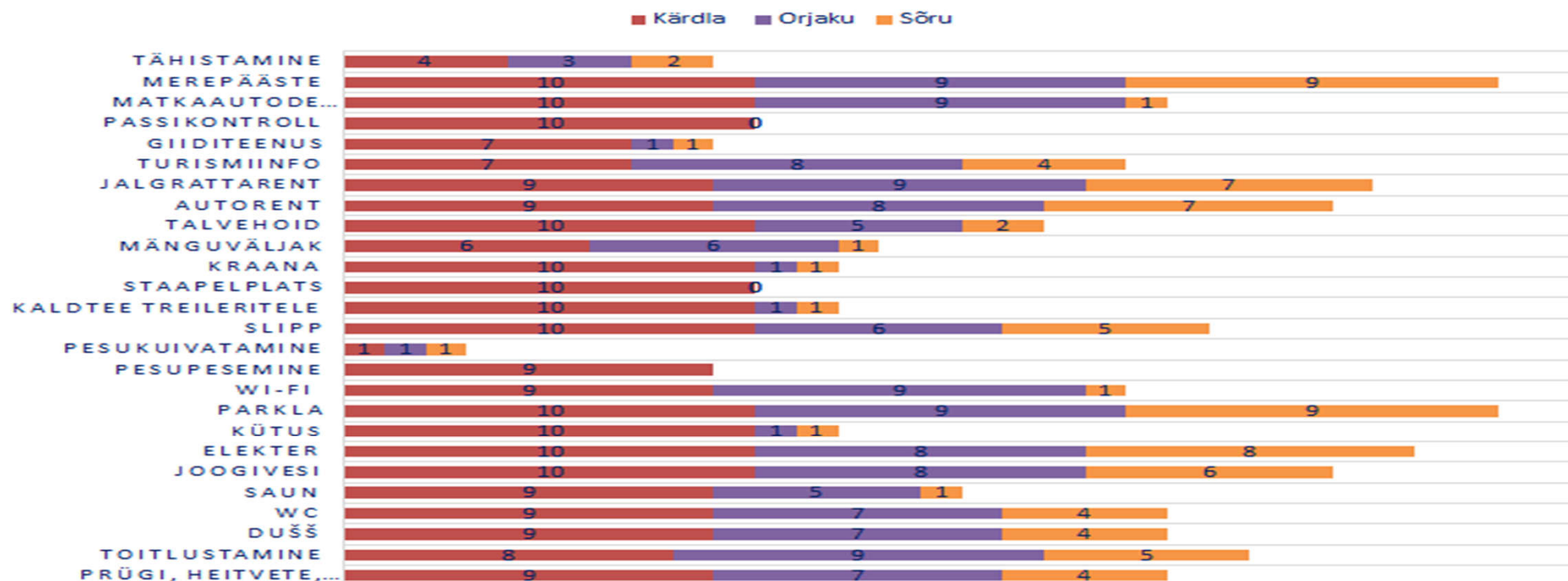

Sadamaid külastanud ja vähemalt 1 öö veetnud aluseid sadamates 2014-2018

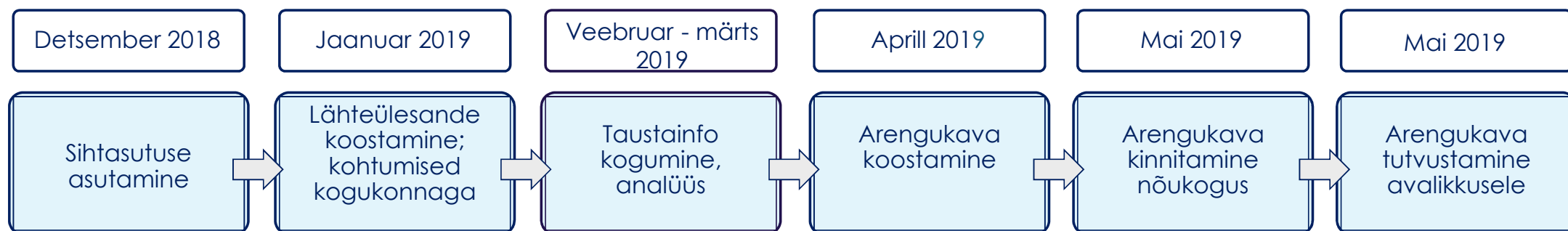
Olemasolevad teenused ja seisund (10-palli skaalal; 10 väga hea; 1 puudub)

47

Protsess ja meeskond

48

Arengukava Sadam 100 koostasid: Katrin Sarapuu (projektijuht), Margus Kastein, Liina Härm, Indrek Ulla, Katrin Visnapuu, Ilmi Aksli, Aivar Viidik, Toomas Kokovkin, Sven Nuutmann ja Sven Kriggulson

SWOT

Kaasaegne Kärkla sadam koos kõigi põhiteenustega

Geograafiline asukoht nii Soome – Euroopa suunal kui Väinameres

Head asukohad Hiiumaa tõmbekeskuste lähedal

Läbipõimunud kogukondlik funktsioon

Tugevused

Nõrkused

Puudulikud sadama- ja lisateenused va. Kärkla

Vananenud infrastruktuur va. Kärkla

Nõrk turundus

Vähene eristatavus teistest Eesti sadamatest

Kontseptsioonita arendatud sadamad (infra, põhi- ja lisateenused)

Negatiivne maine seoses SA Kärkla Sadam kohtuvaidlustega

Võimalused

Ohud

Hea tuntus Soomes, võimalus kasvatada külastatavust

Uued sihtturud Saksamaa ja Rootsi

Lisa- ja mugavusteenuste väljatöötamine ja pakkumine

Meelelahutuskontseptsiooni arendamine

Strateegiline integratsioon kogukondade ja huvigruppidega (sh Saarte Liinid)

Katame Hiiumaa ranniku sadamate võrgustikuga

Jätkusuutliku finantseerimise tagamine

Õhuke organisatsioon

Teiste Eesti sadamate kasvav võimekus end turundada

Nõrk side kogukonnaga

Vähene noorte purjetajate pealekasv, suurte keskustega konkureerimine

Valdkond 1: Külalissadam

50

Probleem:

- ▶ Turvalisuse ja ohutuse ebaühtlane tase
- ▶ Pakutavate teenuste ebaühtlane tase ja/või puudumine
- ▶ Teeninduse ebaühtlane kvaliteet
- ▶ Sadamarajatiste ebaühtlane seisukord
- ▶ Vähene info sadamate ja teenuste kohta; kehv tähistus
- ▶ Hiiumaa sadamate vähene tuntus väliskülaliste hulgas
- ▶ Vähene atraktiivsus noortele purjetajatele

Põhjendus (miks on see tähtis):

- ▶ Soome jt mereturistid peavad oluliseks ohutut sissesõitu sadamasse
- ▶ Isiklik kontakt külalisega loob hea mulje ja loob sidemeid
- ▶ Halvas seisukorras sadamarajatised viivad inimesed teise sadamasse
- ▶ Hea tähistamine ja sisuline info loob usalduse
- ▶ Uue põlvkonna meresõitjad on nõudlikud piirkonnas pakutavate teenuste osas

Eeldused (mida meil lahendamiseks vaja on):

- ▶ Kaasaegne infrastruktuur ja põhiteenuste ühtlane kvaliteet
- ▶ Organisatoorne võimekus
- ▶ Järjepidev kontseptuaalne turundus

Valdkond 2: Merekultuuri kandja 51

Probleem:

- ▶ Laste ja noorte purjetamise õppes ressursside nappus (taristu, varustus, transport, treenerid, organisatsioon)
- ▶ Hiiumaa kuulsusrikas meresõidu- ja laevaehituslugu on alakasutatud ja vähe eksponeeritud
- ▶ Merega seotud oskuste piiratud kättesaadavus, nt purjetamisõpe, väikelaevajuhtide kursused, harrastuskalastus, süsta- ja kanuumatkad
- ▶ Kaluritel on puudulikud tingimused, paate pole võimalik sadamas turvaliselt hoida; püügivahendite hoiukohti pole

Põhjendus (miks on see tähtis):

- ▶ Jätkusuutlikkuse tagab merega seotud elukutsete järelkasvu arendamisse panustamine
- ▶ Ajaloo ja üldse lugude atraktiivne eksponeerimine eristab sadamaid konkurentidest ning on turundusargument nii turistidele kui ka kogukonnale
- ▶ Kohalikest elanikest klientide arvu suurendamine kasvatab lojaalse, sadamaga tihedalt seotud klientuuri hulka
- ▶ Kalandusvaldkonna jätkusuutlikkuse tagamiseks peavad sadamas olema kaluritel vajalikud tingimused

Eeldus (mida meil lahendamiseks vaja on):

- ▶ Purjetamise õppeks vajalik infrastruktuur (slipid, ruumid), varustus ja treenerid, koostöö klubide ja vallaga
- ▶ Toimiv koostöö ja regulaarne kommunikatsioon kogukonnaga, sihtgruppidega
- ▶ Kursuste ja koolituste kohta info levitamine

Valdkond 3: Elustiili keskus

52

Probleem:

- ▶ Kasin sadama ja kogukonna vaheline suhtlus ja vähene informeeritus
- ▶ Puudub kaasaegne kontsertide korraldamise taristu (lavad, valgustus, kommunikatsioonid, mööbel jms)
- ▶ Kesised ajaveetmise võimalused ja -teenused (mängu- ja spordiväljakud, puhkealad, töötoad, toitlustus, meelelahutus jms)
- ▶ Autokaravani kohtade vähesus

Põhjendus (miks on see tähtis):

- ▶ Koostöö kogukonnaga loob head eeldused toetuseks rohujuure tasandil ning lisaväärtusena maapiirkonna elu ja väikeettevõtluse elavdamiseks
- ▶ Puhkajad aitavad kaasa maine kujundamisele ja sõnumi levitamisele, toetavad teenuste tarbimisega väikeettevõtlust sadamas, vabaaja veetmise võimaluste loomine teeb sadamast atraktiivse keskuse
- ▶ Erinevate huvidega sihtgrupid sadamas loovad põneva keskkonna, mis aitab kaasa positiivse maine kujundamisele

Eeldus (mida meil lahendamiseks vaja on):

- ▶ Partnerluslepped ja -suhted peavad toimima
- ▶ Aktiivne ja stabiilne kommunikatsioon erinevatest tegevus- ja teenusevõimalustest
- ▶ Infrastruktuuri täiendamine

Valdkond 4: Turundus

53

Probleem:

- ▶ Vähene tuntus välis- ja kodumaal, meresõitjate madal turvatunne (kardetakse madalat merd)
- ▶ Turundamine üksiku sadama tasandil ilma tervikliku kontseptsiooni ja tegevuskavata, sihtrühmad ebaselged
- ▶ Puudub eristuv visuaalne identiteet, sadamate ja teenuste tähistamine kehv
- ▶ Vaatamisväärsuste ning pärandi kesine kasutamine sadamate ja Hiiumaa identiteedi loomisel
- ▶ Avaliku kommunikatsiooni kasutamata potentsiaal

Põhjendus (miks on see tähtis):

- ▶ Turvatunne (sh sügavus ja teenused) on sihtkoha valikul üks olulisemaid argumente (Soome Meremessi näide)
- ▶ Sihtkohana külastatakse eelkõige Hiiumaad, iga sadam on oluline tervik-kuvandi looja. Sihtrühmade määratlemine võimaldab efektiivsemalt turundada
- ▶ Läbimõeldud visuaalne identiteet ning selle kasutamine infokandjatel loob sadamatest hea mulje
- ▶ Koostöö kogukonnaga loob uusi võimalusi sadamate atraktiivsuse tõstmiseks

Eeldus (mida meil lahendamiseks vaja on):

- ▶ Organisatsiooni võimekus - inimesed, kompetentsid
- ▶ Turunduse eelarve
- ▶ Järjepidev avatud koostöö külaseltside, jahtklubide (Eestis ja välismaal), ürituste korraldajate ja teenuste pakkujatega

Valdkond 5: Teenused ja taristu

54

Probleem:

- ▶ Vähene kaikohtade arv Sõrul
- ▶ Sadamaehitiste ja taristu puudulik seisukord Sõrul, sügavuste vähenemine Orjaku sadamas
- ▶ Kommunikatsioonide ebapiisav seisukord Sõrul ja Orjakus (kanalisatsioon, elektrivõimsus)
- ▶ Tankla puudumine Orjakus ja Sõrul
- ▶ Teenuste ebaühtlane tase, oluliste teenuste puudumine Sõrul
- ▶ Puuduvad ohutuks navigeerimiseks vajalikud tähistused

Põhjendus (miks on see tähtis):

- ▶ Taristu ja vesiehituste korrasolek tagab ohutu sildumise ja turvatunde
- ▶ Sadama valimisel kliendi poolt oma teekonda hinnatakse ohutuse, teenuste kättesaadavuse sh tankla ja taseme järgi
- ▶ Teenuste uuendamine ja uuenduslikud teenused tagavad kliendibaasi kasvu
- ▶ Hea külastuselamus loob eelduse korduvateks ning pikema-ajalisteks külastusteks
- ▶ Kodusadama valimisel on peamine kriteerium turvalisus

Eeldus (mida meil lahendamiseks vaja on):

- ▶ Organisatoorne võimekus, erialane kompetents, kompetentsed koostööpartnerid
- ▶ Täiendavate rahastusallikate kaasamine
- ▶ Omavalitsuse strateegiline suund ja rahaline tugi

Valdkond 6: Haldamine

55

Probleem:

- ▶ Varasemalt erineva haldusvõimekusega omanikud, erinev areng sadamates
- ▶ Puuduvad pikaajalised ja sihipärased tegevuskavad
- ▶ Alamehitatus sadamates, puudulik personali arendamine
- ▶ Eelarve juhtimine, sh projektirahastuse kaasamine on olnud erinev
- ▶ Sadamad on majanduslikult sõltuvad omavalitsuse toetusest

Põhjendus (miks on see tähtis):

- ▶ Kokku lepitud sihipärane tegevus tagab jätkusuutlikkuse
- ▶ Ühtsete teenusstandardite rakendamine loob eelduse kvaliteetseks teeninduseks
- ▶ Personal loob esmamulje külastajale. Hea kogemus aitab turundada sadamaid ning toob külastustest tulu
- ▶ Omatulu kasvatamine ja lisaraha kaasamine võimaldab teha suuremaid investeeringuid ning pikas perspektiivis loob eelduse kohalikele elanikele soodsamate kasutustingimuste andmiseks

Eeldus (mida meil lahendamiseks vaja on):

- ▶ Rahastusprojektide kirjutamise ja elluviimise võimekus (personal)
- ▶ Kaasrahastuse (omaosaluse) katmise võimekus (omavalitsuse tugi)
- ▶ Pikaajalised tegevusplaanid ning süsteemsed ettevalmistavad tegevused projektide elluviimiseks

